

Rīgas enerģētikas aģentūrai divi gadi

Intervija ar Rīgas enerģētikas aģentūras direktori **Maiju Rubīnu**

„Rīgas enerģētikas aģentūra” š.g. maijā atzīmēs savas pastāvēšanas otro gadadienu. Darbības periods nav ilgs, bet tomēr, ko Jūs varat ieskaitīt savu labo darbu sarakstā rīdzinieku labā?

Rīgas pašvaldības aģentūra „Rīgas enerģētikas aģentūra” (REA), kas izveidota starptautiskās Intelligent Energy – Europe programmas ietvaros 2007. gadā, ir profesionāla pašvaldības iestāde, kas izveidota ar mērķi energoapgādes un energoefektivitātes vadībai un koordinācijai Rīgas pilsētas administratīvajā teritorijā un informācijas pieejamības nodrošināšanai iedzīvotājiem minētajā jomā. Jāatzīmē, ka tieši Komunālais departaments bija tas, kas sagatavoja un iesniedza konkursam starptautisko projektu REA dibināšanai. Projekts bija veiksmīgs, tas vinnēja konkursā, un saņēma no Eiropas Savienības 50% finansējumu trīs gadiem. Pārējo 50% finansējumu nodrošina pašvaldība. Tieši tādēļ arī REA ar Komunālo departamentu, kas ir faktiskais REA dibinātājs, saista īpašas attiecības un cieša sadarbība.

Pašvaldības enerģētikas aģentūru veidošana atbilst jaunās Eiropas Savienības enerģētikas politikas nostādnēm un šobrīd Eiropā jau ir ap 400 šādu aģentūru. Aģentūras struktūra ir īpatnēja - tajā ir tikai 5 pilna laika darbinieki, ieskaitot direktoru, taču ir ļoti augstas prasības pret darbinieku kvalifikāciju un darba spējām. Tas arī nosaka darba rezultātus. Palīgdarbi, kā grāmatvedības pakalpojumi, saimnieciskie pakalpojumi, iepirkumu procedūru organizēšana, tulkošanas darbi, sabiedriskās attiecības u.c. ir ārpalpojumi, ko REA nodrošina uz līgumu pamata. REA darbību uzrauga speciāli izveidota Uzraudzības padome 11 cilvēku sastāvā, ko vada Komunālo un dzīvokļu jautājumu komitejas priekšsēdētājs un kurā pārstāvētas dažādas sabiedrības grupas. Uzraudzības padome raugās, lai REA darbība atbilstu sabiedrības interesēm. Pie REA darbojas arī Konsultatīvā padome 16 cilvēku sastāvā, kuras sastāvā ir republikas vadošie zinātnieki un pieredzējuši eksperti tieši enerģētikas un komunālās saimniecības jomā. Interesanti ir tas, ka jau kopš REA dibināšanas 2007. gadā gan Uzraudzības padome, gan Konsultatīvā padome darbojas bez atalgojuma, kas līdz šim nebija raksturīgi citās aģentūrās.

Lai gan aģentūras darbības apgūšanai ir paredzēti starptautiskā projekta 3 gadi, REA, pateicoties savam darbinieku sastāvam, šobrīd ne tikai veiksmīgi darbojas kā pilnvērtīga aģentūra, bet iekļāvusies jau pieredzējušo aģentūru vidē Eiropā un izvirzījusies šo aģentūru vadošajā grupā. Tas ne tikai ir ļāvis iegūt nenovērtējamu pieredzi jaunajās tehnoloģijās Eiropā, aktivizēt energoefektivitātes un atjaunojamo energoresursu vidi Rīgā un republikā, bet arī pozitīvi un aktīvi nest Rīgas vārdu Eiropā. To pierāda arī šī gada sākumā parakstītais Eiropas pilsētu mēru pakts, ko parakstīja arī Rīga un īpašā loma pakta parakstīšanas laikā Briselē Rīgai citu 372 Eiropas pilsētu vidū, Briseles filmēšanas grupas uzņemtās īsfilmiņas par atjaunojamo energoresursu izmantošanas pasākumiem Rīgā biežā demonstrēšana Eiropas televīzijā un pasākumos Briselē, kā arī REA darbības prezentācija dažu enerģētikas aģentūru starpā Briselē šogad, apvienības ManagEnergy plenārsēdes laikā ar vairāku simtu aģentūru pārstāvju piedalīšanos.

Un stāstīt mums ir par ko. Savā īsajā darbības laikā esam piedalījušies Rīgā 3 starptautiskās enerģētikas izstādēs, pie tam divās pēdējās izstādēs jau ar savu stendu un bagātīgu izdales materiālu izstāžu apmeklētājiem. Izstādēs esam organizējuši seminārus iedzīvotājiem un speciālistiem. Ar prezentācijām esam piedalījušies 18 semināros un konferencēs. REA izdevusi 3 informācijas lapas, kas daudzu tūkstošu eksemplāros izplatītas iedzīvotājiem par māju siltināšanas tematiku. 2008. gada nogalē REA organizēja 21 daudzdzīvokļu mājas energoauditus ar Rīgas domes līdzfinansējumu. Auditu rezultāti kopā ar analīzi apkopota brošūrā, kas izdota elektroniskā versijā. REA izdod elektronisko žurnālu „REA vēstnesis”, kas iznācis jau 5 reizes. Sagatavota kopā ar Baltijas Vides Forumu un tipogrāfiski izdota vēl viena brošūra ar labas prakses piemēriem par māju siltināšanu. Esam rosinājuši ieviest pašvaldību un valsts īpašumā esošajās ēkās (skolās, bērnudārzos, iestādēs u.c.) optimālu temperatūras režīmu, pazeminot temperatūru naktīs un izejamās dienās, kad ēkas ir tukšas. Esam izveidojuši mājas lapu www.rea.riga.lv ar bagātīgu materiālu klāstu, arī tematiskām videofilmām, ko dienā apmeklē 40-70 interesenti. Mājas lapā ir atsevišķa sadaļa skolēniem, kur apkopota interesanta informācija par energoefektivitātes tematiku, arī datorspēļu veidā. Sadarbojamies ar Latvijas fizikas skolotāju asociāciju, kas ieinteresē skolēnus izmantot mūsu mājas lapu mācību procesā. Esam sagatavojuši 3 pašvaldības projektus, no kuriem jau realizēts viens. REA sagatavojusi un iesniegusi 15 starptautisko projektu pieteikumus konkursiem, no kuriem daļa jau ir apstiprināta. Pērn pabeigts darbs pie 2 projektu izpildes. Šobrīd strādājam pie 3 projektiem. Ar REA atbalstu un konsultācijām izveidota Zemgales reģionālā enerģētikas aģentūra Jelgavā, jau apstiprināts projekts enerģētikas aģentūrai Tartu. Sekojam līdzī tiesību dokumentu izstrādei pašvaldības un valsts līmenī, aktīvi piedalāmies šo dokumentu vērtēšanas procesā.

Kādas aktivitātes gaidāmas energoefektivitātes programmas realizēšanā Rīgas domē 2009. gadā ?

Rīgas dome pagaidām energoefektivitātes projektiem dzīvojamā sektorā līdzekļus nav piešķīrusi. Darbs noris vien sabiedrisko ēku sektorā, kur ir izdalīti līdzekļi budžetā 2,8 milj. Ls apjomā un aktīvi tiek mainīti logi skolās un bērnudārzos un siltinātas ēkas, ko veic Īpašuma departaments.

Kādu palīdzību plānojat šogad saņemt energoefektivitātes projektiem Rīgā no Eiropas Savienības?

Pirmkārt, ar starptautisko fondu līdzfinansējumu atsevišķas sociālās mājas siltina Labklājības departaments.

Otrkārt, Ekonomikas ministrija valsts Būvniecības, enerģētikas un mājokļu aģentūras (BEMA) personā ir uzsludinājusi pieteikšanos uz Eiropas struktūrfondu līdzfinansējumu 50% apmērā dzīvojamo māju renovācijai. Taču šeit veidojas ļoti nopietna problēma. Līdz 2009. gadam ar BEMA līdzdalību ir veikti energoauditi jau ap 300 ēkām Latvijā, no tām ap 17 Rīgā. Rīgas pašvaldība ir nodrošinājusi 21 mājas energoauditus. Kā lasām masu medijos, Daugavpilī ir veikti energoauditi 166 ēkām. Tādi ar pašvaldības atbalstu veikti arī Liepājā u.c. Taču pieteikumus uz struktūrfondu līdzfinansējumu šie energoauditi netiek ņemti vērā un tiek prasīts tos pārstrādāt un dot citā atskaišu formā. Veikli biznesa darboņi par viena energoaudita pārstrādi gatavi prasīt ap 340 Ls. Tas nozīmē, ka mūsu finanšu krīzes apstākļos Ekonomikas ministrijas (pieteikumu nosacījumu autore) īpatnējo prasību dēļ būtu jāiztērē vairāk kā 100 tūkst. Ls valsts un iedzīvotāju naudu, kas tehniski māju renovācijā neko nemaina, vien vairo birokrātiju un pārkāpj tiesiskās paļāvības principu, jo veicot sākotnēji energoauditus, neviens netika brīdināts, ka tie tālākai darbībai nebūs derīgi.

Šobrīd REA ir aktīvi noprotējusi Ministru kabineta pieņemtos noteikumus struktūrfondu izmantošanai un prasa atzīt veiktos energoauditus un iespēju iesniegt tos kā pamatojumu finansējuma saņemšanai. Jautājuma risināšanā iesaistījusies arī Latvijas Lielo pilsētu asociācija.

Kādas jaunas atziņas ieguvāt ES Enerģētikas komisāra A.Piebalga k-ga viesošanās laikā un starptautiskās konferences enerģētikas jautājumos Rīgā š.g. aprīlī?

Eiropas pilsētas mēru pakts, kas ir jauna Eiropas Savienības (ES) enerģētikas politikas iniciatīva, uzliek pilsētām, kas to parakstījušas, noteiktas saistības energoefektivitātes un atjaunojamo energoresursu jomā. Ir jāizstrādā pilsētas ilgtspējīgas enerģētikas rīcības plāns līdz 2020. gadam, kur ietilpst jau pieminēto saistību izpildes pasākumi, kā arī jāorganizē ikgadējas pilsētu Enerģētikas dienas. Saruna konferencē galvenokārt bija saistīta ar pašvaldību lomu un atbildību energoefektivitātes paaugstināšanā un atjaunojamo energoresursu izmantošanā, kā arī tiem finansiāliem un organizatoriskiem atbalsta mehānismiem, kas Eiropā būs pieejami Pakta parakstījušo pilsētu Rīcības plāna ieviešanai. Tieši tādēļ konferencē bija pārstāvētas ES vadošās institūcijas – ES Enerģētikas komisārs A.Piebalga k-gs, Mēru pakta biroja vadītājs Ž.Manjēna k-gs, programmas Intelligent Energy-Europe izpildaģentūras EACI pārstāvis D.Kokāra k-gs, 3 Eiropas starptautiskās bankas – Eiropas Investīciju banka, Eiropas Rekonstrukcijas un attīstības banka un KfW banku grupa, kā arī Latvijas Ministru prezidents V.Dombrovska k-gs. Visas bankas izteica savu gatavību energoefektivitātes jautājumos sadarboties tieši ar pašvaldībām. Konferencē par savu pieredzi energoefektivitātes un atjaunojamo energoresursu jomā stāstīja Kauņas, Mursijas (Spānija), Bordo (Francija) un Porto (Portugāle) enerģētikas aģentūru pārstāvji un Tallinas un Helsinku pilsētu mēru vietnieki. Cita starpā, patīkami bija saņemt informāciju, ka līdz konferences brīdim aprīļa sākumā Pilsētu mēru pakts bija parakstījušas arī citas Latvijas pilsētas – Jelgava, Valmiera un Jēkabpils. Līdz ar to lielu nozīmi iegūst pilsētu sadarbība Latvijas Lielo pilsētu asociācijas ietvaros.